

Կապիտալ
ասեթ
մեներջմենք

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդի
Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Մարտ 2024թ.
Երևան

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Բովանդակություն

- 3 Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
 - 6 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 - 7 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 - 8 Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
 - 9 Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների մասին հաշվետվություն
 - 10 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
 - 11 Ֆինանսական հաշվետվություններին մաս կազմող ծանոթագրություններ
-

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային Ֆոնդի Մասնակիցներին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային Ֆոնդի (այսուհետ՝ «Ֆոնդ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ., նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, փայտերերին վերագրելի գուտ ակտիվների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ֆոնդի ֆինանսական վիճակը՝ 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրեցրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է սույն հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ֆոնդից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՄՆ կանոնագիրք)*, և պահպանել ենք ՀՄԷՄՆ կանոններով նախատեսված էթիկայի այլ պահանջները:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը՝ պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ֆոնդի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ֆոնդը լուծարելու կամ Ֆոնդի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ ունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլնորանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ֆոնդի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խարդախության կամ սխալի արդյունքում առաջացող խեղաթյուրումները համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

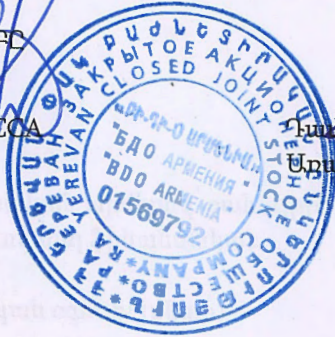
- հատկորոշում և գնահատում ենք սխալի կամ խարդախության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ֆոնդի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկլարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք դեկլարության կողմից անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ֆոնդի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ֆոնդին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց՝ ի թիվս այլ հարցերի տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

6 մարտ, 2024թ.
«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Վահագն Սահակյան, FCCA
Տնօրեն

Էմմա Եղևարյան, FCCA
Արտադրանքի ղեկավար

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց	2023թ.	2022թ.
Աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների	9,750	10,635
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի	2,728	(17,947)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների	12,328	(7,312)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	(2,628)	(2,860)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	(200)	(313)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	7,127	(26)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	(2,973)	(3,101)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	9,615	(10,413)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	9,615	(10,413)
Աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի թերությունների մասին	9,615	(10,413)

Գնահատման հաշվառվածությունները (ըզ 6-25) հաստատվել են պե՛խադրարան կողմից 2024թ. մարտի 6-ին, ստորագրությամբ

Վահագն Սահակյան
Տնօրեն

Էմմա Եղևարյան
Արտադրանքի ղեկավար

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ**

	Ծան	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	5	9,750	10,635
Զուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով		<u>2,778</u>	<u>(17,947)</u>
Ընդամենը գործառնական օգուտ/ (վնաս)		12,528	(7,312)
Ներդրումային կառավարման վճարներ	6	(2,699)	(2,860)
Պահառուական վճարներ		(202)	(215)
Կոմիսիոն ծախս		<u>(12)</u>	<u>(26)</u>
Ընդամենը գործառնական ծախսեր		(2,913)	(3,101)
Տարվա օգուտ/ (վնաս)		9,615	(10,413)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		<u>9,615</u>	<u>(10,413)</u>
Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների աճ/ (նվազում)		<u>9,615</u>	<u>(10,413)</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները (էջ 6-25) հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2024թ. մարտի 6-ին, ստորագրությամբ՝

Ալիկ Առաքելյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Կարինե Ավետիսյան

Գլխավոր հաշվապահ

«Էյ Էն Աուդիտ» ՓԲԸ լիազոր ներկայացուցիչ

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		10,524	5,912
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չավիվող ֆինանսական ակտիվներ	7	109,505	136,112
Ընդամենը ակտիվներ		120,029	142,024
Պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր		1,265	561
Ընդամենը պարտավորություններ		1,265	561
Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվներ	8	118,764	141,463
Ընդամենը փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		120,029	142,024

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	9,482	10,766
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում	-	(72,835)
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր	29,819	66,301
Վճարված գործառնական ծախսեր	(11,885)	(8,615)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	27,416	(4,383)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Փայերի թողարկումից ստացված միջոցներ	13,862	23,985
Փայերի մարման գծով վճարված միջոցներ	(36,656)	(17,991)
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	(22,794)	5,994
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	4,622	1,611
Դրամական միջոցների մնացորդներ տարվա սկզբում	5,912	4,318
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(10)	(17)
Դրամական միջոցների մնացորդներ տարվա վերջում	10,524	5,912

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների մասին հաշվետվություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Ծան.	Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ հազ. դրամ
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		141,463
Փայերի թողարկում և մարումներ		
Փայերի թողարկում	8	13,740
Փայերի մարում	8	(46,054)
Փայերի գործարքից զուտ աճ		(32,314)
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ/(նվազում) տարվա ընթացքում		9,615
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8	118,764

	Ծան.	Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ հազ. դրամ
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		150,869
Փայերի թողարկում և մարումներ		
Փայերի թողարկում	8	23,985
Փայերի մարում	8	(22,978)
Փայերի գործարքից զուտ աճ		1,007
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ/ (նվազում) տարվա ընթացքում		(10,413)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8	141,463

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Բովանդակություն

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	3
1. Ֆոնդի վերաբերյալ	11
2. Պատրաստման հիմունքներ	14
3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ	15
4. Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում	15
5. Տոկոսային եկամուտ	19
6. Ներդրումային կառավարման վճարներ	19
7. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	19
8. Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվներ	20
9. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	20
Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	25

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

1. Ֆոնդի վերաբերյալ

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդը (այսուհետև՝ ԿԱՄավոր 2 կամ Ֆոնդ) բաց պայմանագրային ներդրումային ֆոնդ է: Ֆոնդը հիմնադրվել է 2013թ. ապրիլի 30-ին՝ Հայաստանի Հանրապետությունում անժամկետ, որպես բաց ներդրումային ֆոնդ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության, ՀՀ կենտրոնական բանկի թիվ 123-Ս որոշմամբ: Ֆոնդի ներդրումային գործունեությունը կառավարվում է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ (այսուհետև՝ Կառավարիչ) կողմից, գրանցման համար՝ 1:

Կառավարչի գտնվելու վայրն է. ՀՀ, ք. Երևան, Արգիշտի փողոց, 7 շենք, 1-ին հարկ, գրասենյակ 101: Կառավարչի միակ բաժնետերն է Տիգրան Կարապետյանը:

Ֆոնդի պահառուն է հանդիսանում «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ:

Ֆոնդի ներդրումային նպատակն է հասնել կայուն միջնաժամկետ եկամտաբերության՝ միևնույն ժամանակ ապահովելով կապիտալի անվտանգությունը, այն ներդնելով դիվերսիֆիկացված կապիտալի արժեթղթերի, տոկոսակիր արժեթղթերի և այլ ածանցյալ գործիքների պորտֆելում՝ մի քանի արժույթներով: Ֆոնդի ակտիվները մեծամասամբ ներդրվում են ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսաներում ցուցակված արժեթղթերում, կարող են ներդրվել նաև մասնավոր արժեթղթերում:

Ֆոնդի ակտիվները կարող են ներդրվել կայուն եկամտային արժեթղթերի մեջ ներառյալ պետական, կորպորատիվ և համայնքների կողմից թողարկված պարտատոմսերում, բաժնային արժեթղթերում մինչև ֆոնդի ակտիվների 25%-ի չափով, բանկային ավանդներում մինչև ֆոնդի ակտիվների 20%-ը, ինչպես նաև ներդրումային ֆոնդերի փայերում մինչև ֆոնդի ակտիվների 25%-ը ածանցյալ գործիքներում՝ միայն հեջավորման նպատակով: Ֆոնդի ակտիվները կարող են նաև ներառել արտասահմանային արժեթղթեր՝ մինչև ֆոնդի ակտիվների 50%-ը, ինչպես նաև ներդրումներ արտարժույթով մինչև ֆոնդի ակտիվների 50%-ը Ֆոնդի փայերը ենթակա են մարման՝ դրանց տնօրինողի հայեցողությամբ, պայմանով որ, դրանք կպահվեն նվազագույնը երկու տարի ժամկետով: Փայերը չեն կարող գնվել/վաճառվել արժեթղթերի շուկայում:

Հայաստանի գործարար միջավայր

Ֆոնդն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ֆոնդի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ:

Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Արցախի Հանրապետությունում պատերազմը և վիճարկելի տարածքների շուրջ ընթացող քաղաքական զարգացումները զգալի ազդեցություն են ունեցել Հայաստանի տնտեսության վրա: Ներկայիս փուլը կարելի է բնութագրել որպես կայուն վերականգնման ժամանակաշրջան:

Այսպիսի գործառնական միջավայրն էական ազդեցություն ունի Ֆոնդի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ֆոնդը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ֆոնդի գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով իրադարձությունների զարգացման անկանախատեսելիությունից՝ Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ֆոնդի հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են ղեկավարության գնահատականը Ֆոնդի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ներդրումների ամփոփագիր

Պարտատուների թողարկող	Արժույթը	Արժե- կտրոնի եկամտա- բերություն	Արժեկտրոնի վճարման պարբերա- կանություն	Մարման ժամկետ	31 դեկտեմբերի 2023թ.		31 դեկտեմբերի 2022թ.	
					Անվան. արժեք Հազ. դրամ	Իրական արժեք Հազ. դրամ	Անվան. արժեք Հազ. դրամ	Իրական արժեք Հազ. դրամ
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	11.00 %	Կիսամյակային	29-10-25	12,000	12,283	12,000	11,961
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	10.00 %	Կիսամյակային	29-10-27	12,000	11,922	12,000	11,352
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	13.00 %	Կիսամյակային	17-02-32	9,000	10,646	9,000	10,222
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	10.00 %	Կիսամյակային	29-10-23	-	-	3,000	3,011
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	9.00 %	Կիսամյակային	29-10-29	15,000	14,098	15,000	13,608
ՀՀ պետական պարտատուներ	ՀՀ դրամ	7.00 %	Կիսամյակային	29-04-25	14,000	13,549	14,000	12,805
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	6.75 %	Կիսամյակային	15-06-24	8,096	8,287	7,871	8,371
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ	ՀՀ դրամ	9.75 %	Եռամյակային	03-09-23	-	-	9,190	9,430
«ԷՎՈԿԱ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	5.00 %	Եռամյակային	28-09-24	12,144	12,157	11,807	11,847
«ԱՅԴԻ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	5.00 %	Եռամյակային	22-07-23	-	-	10,823	11,109
«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	5.30 %	Եռամյակային	05-02-24	10,120	10,202	9,839	9,953
«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	5.25 %	Կիսամյակային	20-04-24	6,072	6,144	5,904	6,041
«ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	4.75 %	Եռամյակային	04-05-23	-	-	7,871	6,374
«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	5.50 %	Եռամյակային	29-01-24	10,120	10,217	6,297	10,028
						109,505		136,112

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների՝ ներառյալ Ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները (ՖՀՄՍ), Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտները (ՀՀՄՍ) և դրանց մեկնաբանությունները (հավաքականորեն՝ ՖՀՄՍ Հաշվապահական հաշվառման Ստանդարտներ), պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 11-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև Ֆոնդի գործառնական արժույթը: Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

ՖՀՄՍ-ներ Հաշվապահական հաշվառման Ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում:

Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող ֆինանսական գործիքների:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընկերությունը 2023 թվականի հունվարի 1-ից իր տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի համար առաջին անգամ կիրառել է հետևյալ ստանդարտներն ու փոփոխությունները

- *Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում* (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություն)
- *Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումներ* (ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական Հայտարարության 2 փոփոխություն)
- *Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում* (Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ, հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություններ և սխալներ)

Հրապարակված ՖՀՄՍ-ներ Հաշվապահական հաշվառման Ստանդարտների որոշակի փոփոխությունները, որոնք պարտադիր չեն 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի հաշվետու ժամանակաշրջանների համար Ընկերության կողմից վաղաժամկետ չեն ընդունվել: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ֆոնդի վրա ընթացիկ կամ ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ֆոնդը կատարում է որոշ գնահատումներ և ենթադրություններ ապագա ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, քանի որ հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Իրական արժեք

Ֆոնդը ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

• *Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված)*

• *Մակարդակ 2: Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից*

• *Մակարդակ 3: Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա)*

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

Ֆոնդը մի շարք ակտիվներ չափում է իրական արժեքով (Ծան.9)

4. Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Ֆոնդը կարող է ենթարկվել ֆինանսական գործիքների վերաբերող հետևյալ ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ,
- Տոկոսադրույքային ռիսկ,
- Իրացվելիության ռիսկ,
- Արտարժույթային ռիսկ

Ֆոնդը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Ֆոնդի նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆոնդը պահպանում է ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տարբեր դիրքեր համաձայն իր ներդրումային կառավարման ռազմավարության: Ֆոնդի ներդրումային պորտֆելն ամբողջությամբ բաղկացած է պարտքային պետական արժեթղթերից: Ֆոնդի ներդրումային

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

պորտֆելի սահմանափակումները կարգավորված են նաև ՀՀ ԿԲ խորհրդի 06 դեկտեմբեր 2011թ. թիվ 337-Ն որոշմամբ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Ֆոնդի նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել:

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Ֆոնդի հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ֆինանսական գործիքների ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք միջոցներ
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ
- Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով
- Այլ պարտավորություններ:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ ըստ կատեգորիաների

Ֆինանսական ակտիվներ	Իրական արժեքով չափվող		Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	10,524	5,912
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	109,505	136,112	-	-
Ընդամենը	109,505	136,112	10,524	5,912
Ֆինանսական պարտավորություններ				
	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Կրեդիտորական պարտքեր	-	-	1,265	561
Ընդամենը	-	-	1,265	561

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և կրեդիտորական պարտքերը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների և կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

(դ) Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի հիերարխիան ներկայացված է ստորև.

	Մակարդակ 2	
	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	109,505	136,112

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդները ինչպես նաև ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Ֆոնդը կրում է պարտքային ռիսկ առաջին հերթին ներդրումային գործունեության և բանկերում մնացորդների գծով: Ֆոնդը փորձում է կառավարել իր պարտքային ռիսկը՝ կիրառելով վերահսկվող ներդրումային ռազմավարություն, ինչպես նաև կիրառելով ողջամիտ դատողություն բանկային գործընկերներ ընտրելիս: Ֆոնդը կնքում է վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր: Ապահով գործարքների գծով, որոնք ներառում են հետգնման և վերավաճառքի պայմանագրեր, Ֆոնդին թույլ է տրվում վաճառել կամ վերագրավադրել որպես գրավ պահվող արժեթղթերը և օգտագործել այս արժեթղթերը դրանց փոխառության գործարքներում, կամ փոխանցել պայմանագրային կողմերին՝ կարճ դիրքերի փակման նպատակով:

Ֆոնդը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար:

Ֆոնդի պարտքային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է պարտքային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,524	5,912
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	109,505	136,112
Ընդամենը	120,029	142,024

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ղրամական միջոցներ բանկում

Ֆոնդը գտնում է, որ ղրամական միջոցների կորստի ռիսկը կարելի է համարել աննշան՝ քանի որ Ֆոնդի կողմից միջոցների տեղաբաշխման համար ընտրված ֆինանսական հաստատությունները վստահելի են և հեղինակավոր:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Ֆոնդի ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ֆոնդի՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված դժվարությունների հետ:

Կանխիկի դիրքի և ղրամական հոսքերի վրա ազդող գործոնները ներառում են արժեթղթերով ներդրումային գործունեությունը, փայերի բաժանորդագրման և մարման տեմպերը: Այս գործոնների համակցությունը կարող է առաջացնել էական տատանումներ որոշակի ժամկետներում կանխիկի դիրքի գծով:

Համաձայն Ֆոնդի քաղաքականության՝ Ֆոնդը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար ղրամական միջոցներ, որպեսզի սահմանված ժամկետում կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված են Ֆոնդի ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային ղրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները:

Մինչև 3 ամիս

<u>2023թ. հազ. դրամ</u>	<u>2022թ. հազ. դրամ</u>
<u>1,265</u>	<u>561</u>

Կրեդիտորական պարտքեր

Իրական արժեքի և ղրամական միջոցների հոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկ

Ֆոնդին բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա ղրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Ֆոնդի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով Ֆոնդի քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է այն ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, որոնք Ֆոնդի գործառնական արժույթով չեն պահվում: Կառավարիչն ունի սահմանված քաղաքականություն՝ Ֆոնդի վրա արտարժույթի ռիսկի ազդեցությունը կառավարելու համար՝ Ֆոնդի կանոններում սահմանված արտարժույթի դիվերսիֆիկացման պայմանների համաձայն: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ֆոնդի վրա արտարժույթի ռիսկի ազդեցությունը պայմանավորված է ԱՄՆ դոլարով գնանշված կորպորատիվ արժեթղթերով, որոնք առկա են ներդրումային պորտֆելում:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2023թ.	2022թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
ԱՄՆ դոլար	47,007	63,722
Զուտ ակտիվային դիրք	47,007	63,722

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի 10% արժևորման ազդեցությունը ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ֆինանսական գործիքների վրա (այլ տվյալների անփոփոխ մնալու դեպքում) կհանգեցնեք տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների 3,855 հազար դրամով (2022թ.՝ 5,225 հազար դրամով) աճի, իսկ 10% արժեզրկման ազդեցությունը՝ տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների աճին՝ նույն գումարների չափով:

5. Տոկոսային եկամուտ

	2023թ.	2022թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Բանկային հաշիվներում պահվող գումարներից	47	-
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	6,252	6,320
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,451	4,315
	9,750	10,635

6. Ներդրումային կառավարման վճարներ

Կառավարիչն իրավունք ունի ստանալ կառավարման վճար տարեկան Ֆոնդի ակտիվների զուտ արժեքի 2.0%-ի չափով՝ հաշվարկված և հաշվեգրված յուրաքանչյուր գործառնական օրվա համար, որը ենթակա է վճարման ամսական մասնակի մարումների տեսքով: Հաշվետու ժամանակահատվածի համար հաշվարկված կառավարչի պարգևավճարը կազմում էր 2,699 հազար դրամ (2022թ.՝ 2,860 հազար դրամ), որից 294 հազար դրամը ենթակա էր վճարման 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 231 հազար դրամ):

7. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	2023թ.	2022թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Պետական արժեթղթեր	62,498	62,959
Ոչ պետական արժեթղթեր	47,007	73,153
	109,505	136,112

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

8. Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվներ

Փայերի քանակների ունեցող շարժը և փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների շարժը ներկայացված է ստորև.

	2023թ.		2022թ.	
	Փայերի քանակ	Փայերի գումար հազ. դրամ	Փայերի քանակ	Փայերի գումար հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	77,441	141,463	76,721	150,869
Փայերի թողարկում	7,401	13,740	12,480	23,985
Փայերի մարում	(24,226)	(46,054)	(11,760)	(22,978)
Փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների աճ/ նվազում տարվա ընթացքում	-	9,615	-	(10,413)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60,616	118,764	77,441	141,463
Ակտիվների գուտ արժեքն ըստ փայերի		1,959		1,827

Ֆոնդի փայերն առաջարկվում են մեկ փայի դիմաց դրա գուտ ակտիվների արժեքով յուրաքանչյուր գործառնական օր՝ համաձայն հաջորդ օրվա 15:00 դրությամբ հասանելի տեղեկատվության («գուտ ակտիվների արժեքի որոշման ժամ»): Աշխատանքային օրն այն օրն է, երբ ՀՀ կարգավորող շուկան բաց է: Փայերը կմարվեն գուտ ակտիվների այն արժեքով, որը կգործի գուտ ակտիվների արժեքի որոշման ժամի դրությամբ: Ֆոնդի կողմից ստացված ներդրումային եկամուտը կուտակվում և վերստին ներդրվում է Ֆոնդում և հաշվի է առնվում փայի արժեքը որոշելիս:

9. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Արտարժույթային գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ համապատասխան արտարժույթի համար գործարքի օրվա դրությամբ բորսայի փակման փոխարժեքով, դրա բացակայության դեպքում՝ ՀՀ ԿԲ հայտարարած միջին փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքով:

Արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկումից (վերագնահատումից) առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես գուտ օգուտ (վնաս) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող գուտ օգուտի կամ վնասի տարբ:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Տոկոսային եկամուտ և ծախս

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը՝ ներառյալ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում համապատասխանաբար որպես տոկոսային եկամուտ կամ տոկոսային ծախս:

Ֆոնդն արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկման ժամանակ գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքների բոլոր պայմանագրային պայմանները, բայց ոչ ապագա պարտքային կորուստները: Ստացված կամ ստացվելիք տոկոսները, վճարված կամ վճարվելիք տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, համապատասխանաբար որպես տոկոսային եկամուտ կամ տոկոսային ծախս:

Արժեթղթերով գործարքներ և ներդրումային եկամուտ

Արժեթղթերով գործարքները հաշվառվում են գործարքի (արժեթղթերի վաճառքի կամ գնման) ամսաթվին: Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է հաշվեգրման սկզբունքով: Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը հաշվառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթվին: Արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է՝ միջին կշռված ինքնարժեքի հիմունքով: Ինչ վերաբերում է կարճաժամկետ և ֆիքսված եկամտաբերությամբ ներդրումներին, գեղչերը և էմիսիոն եկամուտները ամորտիզացվում են և հաշվառվում են ներդրումային եկամուտում: Վաճառված արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով:

Ծախսեր

Բոլոր ծախսերը, ինչպես նաև կառավարման ծախսերը և վճարները կապված ԿԱՄավոր 1 կենսաթոշակային ֆոնդի գծով պարտականությունների իրականացման հետ կարող են ծախսագրվել Ֆոնդին: Ֆոնդից գանձվող կառավարման վճարը կազմում է զուտ ակտիվների տարեկան 1.8%-ը:

Ֆոնդից գանձվող կառավարման վճարը ներկայացված է ծանոթագրություն 6-ում:

Ֆինանսական գործիքներ

Ֆոնդը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում (կամ հանվում) են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱՇԿԿ), բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱԱՀՖԱ), գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերի բնույթից և այն բիզնես մոդելից, որի ներքո պահվում և կառավարվում է այդ ակտիվը և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև): Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ֆոնդը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել որպես ԻԱՇԿԿ չափվող ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու կամ ԻԱԱՀՖԱ չափվելու համար ներկայացվող պահանջները, եթե այդպես անելը վերացնում կամ նշանակալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ:

«Ամորտիզացված արժեքով՝ չափվող» ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿԿ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիք հանդիսացող և որպես ԻԱՇԿԿ չափվող չդասակարգված ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկվածության ստուգման՝ ակնկալվող պատքային կորուստների մոդելով: Ակնկալվող պարտքային կորստի մոդելի համաձայն՝ պետք է ճանաչվի պարտքային կորստի գծով պահուստ՝ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափով: Սակայն, եթե գործիքի պարտքային ռիսկը դրա սկզբնական ճանաչումից ի վեր նշանակալիորեն աճել է, ապա պահուստը պետք է ճանաչվի գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում ԱՊԿ չափով:

Ֆինանսական ակտիվների սպաճանաչումը.

Ֆոնդն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ֆոնդը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ֆոնդը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ֆոնդը պահպանում է

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ֆոնդը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմաձ գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով» (ԻԱՇԿԿ) չափվող կամ «ամորտիզացված արժեքով չափվող» ֆինանսական պարտավորություններ:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող Ֆինանսական պարտավորություններ.

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ֆոնդի կողմից համատեղ դեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղջավորման գործիք:

Առևտրական նպատակներով չպահվող ֆինանսական պարտավորությունը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես ԻԱՇԿԿ չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ֆոնդի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿԿ չափվող:

ԻԱՇԿԿ չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող օգուտները կամ կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքի փոփոխության՝ պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրելի մասից, որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում.

Ֆոնդն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ֆոնդի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Արժեթղթերի հետզնման և հակադարձ հետզնման գործարքներ

Ֆոնդն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր: Ֆոնդն օգտագործում է հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրերը որպես իր զանձապետական կառավարման տարր: Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը՝ գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետզնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել ֆինանսական հաշվետվություններում, իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Ֆոնդը կնքում է արժեթղթերի հետզնման պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Հարկում

Ֆոնդին վերաբերող ՀՀ գործող օրենքի համաձայն Ֆոնդն ազատված է շահութահարկից, եկամտային հարկից կամ կապիտալի հավելաճի և այլ տեսակի հարկատեսակներից: Ֆոնդի փայտերերից յուրաքանչյուրն առանձին պատասխանատվություն է կրում ֆոնդից ստացված իր եկամուտների մասով:

ԿԱՄավոր 2 կենսաթոշակային ֆոնդ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)**

Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված է դասակարգվող իրական արժեքի չափման համար օգտագործված գնահատման մեթոդը, այդ թվում՝ հիմնական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները, ինչպես նաև ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների և իրական արժեքի միջև փոխհարաբերությունը:

<u>Հոդված</u>	<u>Իրական արժեք, հազար դրամ</u>	<u>Գնահատման մեթոդ</u>	<u>Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ</u>	<u>Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ</u>
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	109,505	Գնանշված արժեք կամ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի՝ շուկայական տոկոսադրույքներով գեղջված արժեք	Մակարդակ 2	Ոչ կիրառելի
Կրեդիտորական պարտքեր	1,265	Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Զկան այդպիսիք